

ret forelagt Sauda herredsstyre der i telegram av 9de september 1919 har meddelt sådan uttalelse:

«Herredsstyret kan samtykke i Saudefaldenes fristforlængelse av hensyn til de omstændigheter selskapet har arbeidet under, men tidsfristen maa begrænses, saaledes at en slappelse i driften er utelukket. Kommunens økonomiske interesser taaler ingen stagnation. En forlængelse av fristen som rammer kommunen paa noget hold, kan herredsstyret ikke gaa med paa. Ved departementets avgjørelse forbeholdes forøvrig kommunens interesser ivaretaget i enhver henseende.»

I telegram av 30te august 1919 der vedlegges har A/S saudefaldene inntrengende bedt saken avgjort straks. Departementet har efter det der anførte efter omstendighetene funnet å kunne undlate å innhente Vassdragkommisjonens betenkning i saken, idet der derved vilde pådras en forsinkelse av ca. 3 uker.

Departementet skal bemerke at arbeidet er påbegynt i rett tid. Første utbygning er ferdig til drift, og annen utbygning under arbeide. Under de nuværende arbeids- og pengeforhold finnes det rimelig at det videre arbeide ikke forceres. Man vil derfor anbefale at fristen for fullførelse av selskaps anlegg forlenges med 3 år til 11te december 1924.

Man tillater sig således å

innstille:

Den ved kgl resol. av 11te december 1914 fastsatte frist for fullførelse av A/S Saudefaldenes utbygning av Storelven i Sauda forlenges med 3 år til 11te december 1924.

14. Vaagsfjord Kraftselskap.

(Regulering av Storevatn i Trondenes samt fastsettelse av manøvreringsreglement.)

Kgl. resol. av 17de oktober 1919.

Med skrivelse av 1ste juli 1919 er til departementet innkommet et reguleringsan-

dragende vedkommende Gausvikvassdraget fra Vaagsfjord Kraftselskap, som er et kommunalt foretagende, hvori deltar Harstad, Trondenes og Kvæfjord kommuner i Tromsø fylke.

Andragendet er sålydende:

«Vaagsfjord Kraftselskap, som er en interkommunal sammenslutning av Harstad, Trondenes og Kvæfjord kommuner, dannet for at forsyne disse distrikter med elektrisk energi, andrar herved i ærbødighet det ærede departement om koncession paa ubegrænset tid for regulering av Storvandet (Gausvikvasdraget) i Trondenes herred. Kraftselskapets love er vedtat av representantskapet og av de tilsluttede kommuner og er for tiden i departementet for erhvervelse av kongelig approbation.

Det av kraftselskapet overtatte laan stort kr. 1 250 000,00 for utvidelse av Gausvikanlægget (forhen Harstad kommunale elektricitetsverk) har erholdt kongelig approbation under 20de ds.

Kraftselskapet har foruten Gausvikvasdraget paa Hinnøya tillike overtat Melaa-vasdraget paa samme ø, og Tennevikvasdraget paa fastlandet.

Gausvikvasdraget har 2 utnytbare fald, Øvre foss mellem Haukebøvand og Storvand, med faldhøide ca. 43 m. og Nedre foss mellem sjøen og et indtaksbassæng noget nedenfor Haukebøvand med faldhøide 62 m. Nedre foss blev utbygget av Harstad kommune i aaret 1910 for 600 hk. og utvidet i 1916 med 900 hk. og har for tiden en samlet installation paa 1500 hk.

Storvandet er ved en gammel reguleringsdam i osset mot Strømsvand regulert ca. 3 m. antagelig ved 1/2 m. sækning og 2 1/2 m. hævnning. Neiagtig kan dette ikke opgis, da der hersker dissens om Storvandets oprindelige normalvandstand. Dammen er bygget som jorrdam.

Hele Gausvikvasdraget paa strækningen sjøen—Storvand er med fuld eiendomsret tilskjøtet Vaagsfjord Kraftselskap. Dette indehar likeledes den gamle reguleringsrettighet i Storvandet for 3 m. hævnning og sækning efter behov.

tere, om det forlanges, regnmengder, temperatur m. v. Av denne protokoll sendes ved hver måneds utgang avskrift til Vassdragdirektøren.

6.

Mulig tvist om dette reglements forståelse blir å avgjøre av vedkommende regjeringsdepartement.

7.

Endringer i dette reglement kan alene foretas av Kongen efterat de interesserte har hat anledning til å uttale sig.»

Departementet skal bemerke, at heromhandlede reguleringsforetagende er av stor betydning for omhandlede distrikts kraftforsyning, idet det bl. a. muliggjør utvidelse av det bestående anlegg i vassdraget, således at der kan skaffes øket krafttilgang i den nærmeste fremtid.

Den planlagte opdemning av Storvatn er på 2,5 m. i forhold til den allerede eksisterende regulering. Efter det foreliggende antar man at skaden og ulempene ved foretagendet er av mindre betydning sammenlignet med fordelene.

Med hensyn til den fra Gausvik opsittere mottatte forestilling bemerkes, at denne sees å gjelde det privatrettslige forhold mellom kraftselskapet og vedkommende opsittere. Spørsmålet om utstrekningen av kraftselskapets kontraktmessige rettigheter i vassdraget må i tvisttilfelle bli å avgjøre av domstolene. Vedkommende opsittere har fremsatt krav på å erholde tillegg til den godtgjørelse, som er ydet dem for deres rettigheter i vassdraget. Det fremgår av vedlagte dokumenter at der foruten den kontante betaling er sikret grunneierne gratis inntil 6 kw. elektrisk kraft. Under disse omstendigheter har man ikke fundet grunn til å foreslå betingelse siktende til å skaffe grunneierne yderligere vederlag.

Man vil således anbefale reguleringskonsesjon meddelt i det vesentlige overensstemmende med fremlagt plan.

Konsesjonen vil i tilfelle omfatte også den del av den bestående regulering, som

er utført efter ikrafttredelsen av reguleringsloven av 4de august 1911, d. v. s. hvad der overstiger 0,5 m. opdemning av Storvatn.

Man forutsetter at departementet i tilfelle vil være bemyndiget til å tillate mindre vesentlige endringer i planen, som måtte vise sig påkrevet under arbeidets utførelse.

Man har utarbeidet et utkast til betingelser, som er vedtatt av søkeren. Utkastet er overensstemmende med de i den senere tid opstilte betingelser for kommunale reguleringskonsesjoner.

Man vil likeledes anbefale, at der inntil videre fastsettes manøvreringsreglement overensstemmende med det fra Vassdragdirektøren mottatte utkast, som alene inneholder uvesentlige endringer i det av søkerne avgitte forslag. Da den kommune, hvor vassdraget i sin helhet er beliggende, står som søker har man funnet det unødvendig å forelegge reglementet for vedkommende herredsstyre. Hele vassdraget opplyses å være i kommunalt eie.

Utkastet til betingelser er sålydende:

Betingelser

for regulering av Gausviksvassdraget.

1.

Reguleringskonsesjon gis på ubegrenset tid.

Reguleringskonsesjonen kan ikke overdrages.

Det utførte reguleringsanlegg eller andel deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vannfall i samme vassdrag nedenfor anlegget.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

For den økning av vannkraften, som ved reguleringen tilflyter eiere av vannfall

eller bruk i vassdraget skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 0,25 pr. naturhestekraft.

Til de fylkes-, herreds- og bykommuner, som Kongen bestemmer kr. 0,25 pr. naturhestekraft.

Økningen av vannkraften beregnes med utgangspunkt i vassdragets lavvannføring for reguleringen, det vil si den vannføring som har kunnet påregnes med 0,5 meters regulering av Storvatn. Ved beregningen av økningen forutsettes det, at magasinet utnyttes på en sådan måte, at vannføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Hvad der skal anses som den ved reguleringen innvundne økning av vannkraften, avgjøres med bindende virkning av departementet etter innstilling av Vassdragkommisjonen.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreder efterhvert som den ved reguleringen innvundne vannkraft tas i bruk.

3.

For den i punkt 2 omhandlede økning av vannkraften skal der erlegges en godtgjørelse en gang for alle til staten av kr. 1,00 for hver ved reguleringen innvunden naturhestekraft. Godtgjørelsen blir å erlegge efterhvert som den ved reguleringen innvundne vannkraft tas i bruk.

4.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter efter post 2, godtgjørelse efter post 3 og kontroll med vannforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 19 skal for såvidt de ikke er fastsatt av Kongen, med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende regjeringsdepartement efter innstilling fra Vassdragkommisjonen.

5.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år efterat konsesjonen er gitt og fullføres innen en yderligere frist av 5 år.

I fristen medregnes ikke den tid, som på grunn av overordentlige tildragelser (vis

major), streik eller lockout, har været umulig å utnytte.

6.

Arbeidet skal utføres ved funksjonærer og arbeidere som har norsk innfødsrett eller statsborgerrett.

Konsesjonæren skal ved bygning og drift av anlegget bruke norsk arbeide og norsk materiell for såvidt dette kan fåes like godt, tilstrekkelig hurtig og for en pris, som ikke med mer enn 10 — ti — prosent overstiger den pris, hvortil materiell kan fåes fra utlandet.

Vedkommende departement kan tilstede undtagelse fra disse regler når særegne hensyn gjør det påkrevet.

7.

Forsikring tegnes fortrinsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske.

8.

Arbeiderne må ikke pålegges å motta varer istedenfor penger som vederlag for arbeide eller pålegges nogen forpliktelse med hensyn til innkjøp av varer (herunder dog ikke sprengstoff, verktøi og andre arbeidsmaterialer). Verktøi og andre arbeidsredskaper, som utleveres arbeiderne til benyttelse, kan bare kreves erstattet når de bortkastes eller ødelegges og da bare med deres virkelige verdi beregnet efter hvad de har kostet konsesjonæren med rimelig fradrag for slitasje ved utleveringen. Hvis konsesjonæren holder handelsbod for sine arbeidere, skal nettooverskuddet efter revidert årsregnskap anvendes til almennyttig øiemed for arbeiderne. Anvendelsen fastsettes efter samråd med et av arbeiderne opnevnt utvalg som i tilfelle av tvist kan forlange saken forelagt for vedkommende regjeringsdepartement til avgjørelse.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til å rette

sig efter de bestemmelser som vedkommende regjeringsdepartement gir til motarbeidelse av drukkenskap og smughandel med berusende drikk blandt den befolkning som er knyttet til anlegget.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til efter nærmere bestemmelse av medisinalstyrelsen å skaffe arbeiderne den til enhver tid nødvendige lægehjelp og å holde et for øiemedet tjenlig sykehus med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte det offentlige utgiftene ved forsterket politiopsyn.

11.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av nogen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrum efter nærmere bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende regjeringsdepartements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvister å opsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leiet hos ham. Uenighet om hvorvidt opsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

12.

Konsesjonæren er forpliktet til i den utstrekning som fylkesveistyret bestemmer, å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veier, broer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. Veier, broer og kaier, som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, forsåvidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anlegget.

13.

Konsesjonæren er forpliktet til efter bestemmelse av vedkommende departement og på vilkår som dette fastsetter å samarbeide med andre kraftanlegg, når dette fin-

nes hensiktsmessig av hensyn til den almindelige kraftforsyning. Kraftstasjon og ledningsnett skal efter nærmere bestemmelse av vedkommende departement utføres således at anlegget kan sammensluttet og drives under ett med andre lignende kraftanlegg.

Konsesjonæren plikter på egen bekostning å foreta de forandringer av anlegget som måtte finnes påkrevet av hensyn til sådant samarbeide. Bestemmelse herom treffes av departementet. Der tas ved avgjørelsen størst mulig hensyn til anleggets økonomiske forhold.

14.

Konsesjonæren plikter å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringsanlegget samt beskrivelse av den hittil utførte del. Arbeidet kan ikke fremmes videre før departementet har approbert såvel det som er utført som planene for det som gjenstår. Anlegget skal utføres på en solid måte. Dets utførelse såvelsom dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

15.

Ved damanlegget skal der tillates trufet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at anleggets eier har krav på godtgjørelse eller innskrenkninger med hensyn til anlegget eller dets benyttelse. Anleggets eier må uten godtgjørelse finne sig i den bruk av anlegget som skjer i krigsoiemed.

16.

Vannslipningen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger.

En norsk statsborger, som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjen kan ikke påbegynnes, før manøvreringsreglement er fastsatt.

17.

Reguleringsanleggets eier skal efter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iagttagelser som i det offentlige interesse finnes påkrevet og stille det innvundne materiale til disposisjon for det offentlige. Den tillatte opdemningshøide og den tillatte laveste tapningsgrense betegnes ved et fast og tydelig vannstansmerke, som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la opta i anledning av anlegget, skal tilstilles Norges Geografiske Opmaaling med opplysning om hvordan målingene er utført.

18.

Eieren skal uten vederlag for det utførte anlegg finne sig i enhver yderligere regulering i vedkommende vassdrag som ikke forringer den tillatte regulerings effekt.

19.

De vannfalls- og brukseiere som benytter sig av det ved reguleringen innvundne driftsvann er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner derunder også fylkeskommuner som departementet bestemmer efter hvert som utbygning skjer, inntil 10 pct. av den for hvert vannfall innvundne økning av kraften beregnet som angitt i post 2). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pct. av kraften.

Når 30 år er forløpet fra konsesjonens meddelelse, kan de kommuner hvis interesser berøres av reguleringen uansett den ovenfor betingede prosent for kraftavgivelse og uten hinder av den foran fastsatte begrensning med Kongens samtykke efter hvert som kraft blir ledig, kreve avgitt fra de av vassdragets vannfall der tilhører norske kommuner yderligere kraft såvidt forødent til å dekke deres eget behov eller til å forsyne deres innvånere med kraft til lys, varme, gårdsdrift, håndverk eller småindustri.

Kraften avgis i den form, hvori den produseres. Elektrisk kraft uttas efter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller

fra fjernledningen eller fra ledningsnettet. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen, som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres efter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene — deri innbefattet 6 prosent rente av anleggskapitalen — med tillegg av 20 prosent. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellem vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan såvel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5te år. Hvis eieren leier ut kraft, og kraften til kommune eller stat kan uttas fra kraftledning til nogen av leietagerne, kan kommunen eller staten i ethvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leierne av lignende kraftmengder under samme forhold.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas.

20.

Reguleringsanleggets eier underkaster sig de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende regjeringsdepartement til kontroll med overholdelsen av de opstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av reguleringsanleggets eier.

21.

Alle heftelser som hviler på anlegget, faller bort når og i den utstrekning dette i henhold til reguleringskonsesjonen går over til staten efter post 1.

22.

Reguleringskonsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende. Et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.

Vassdragdirektorens utkast til reglement er sålydende:

«1.

Øverste reguleringsgrense er kote 136,0

Laveste —»— » 128,5

Reguleringshøide 7,5 m.

Reguleringsgrensene skal betegnes ved et fast og tydelig vannstandsmerke som det offentlige godkjenner.

2.

Vannslipningen foregår efter kraftanleggets behov, dog således at de hittidige flomvannføringer såvidt mulig ikke forhøies. Heller ikke må den tidligere lavvannføring formindskes til skade for andres rettigheter.

3.

Til å forestå manøvreringen antas norsk statsborger som godtas av vedkommende departement. Stedet for damvokterboligen fastsettes av departementet. Boligen skal være forsynet med telefon, likeså lukehuset.

4.

Damvokteren har å påse at flomløpet ikke hindres av is e. l. samt at dammen til enhver tid er i god stand.

5.

Damvokteren har å føre protokoll over avleste vannstande samt observere og no-

Man tillater sig således å foreslå og innstille:

1. Det tillates i medhold av reguleringsloven av 14de desember 1917 Vaagsfjord Kraftselskap å regulere Storvatn i Trondenes mellom kotene 136 og 128,5 i det vesentlige overensstemmen-
2. Der fastsettes som gjeldende inntil videre reglement for manøvrering av reguleringsdam for Storvatn overensstemmende med det i samme foredrag inntatte utkast.

de med fremlagt plan og på de i Arbeidsdepartementets foredrag av 17de oktober 1919 inntatte betingelser.